

RUKOVOĐENJE KVALITETNOM STERILIZACIJOM

Prim.dr sci. stom. Jasmina Tekić
Stomatološki fakultet Beograd

- * Kvalitet nije pojedinačni čin – to je navika!
- * Kvalitet znači raditi ispravno čak i onda kada Vas niko ne gleda – primena standarda!
- * I zato nikada ne sprečavati želju da budemo bolji

KVALITET– DEFINICIJA

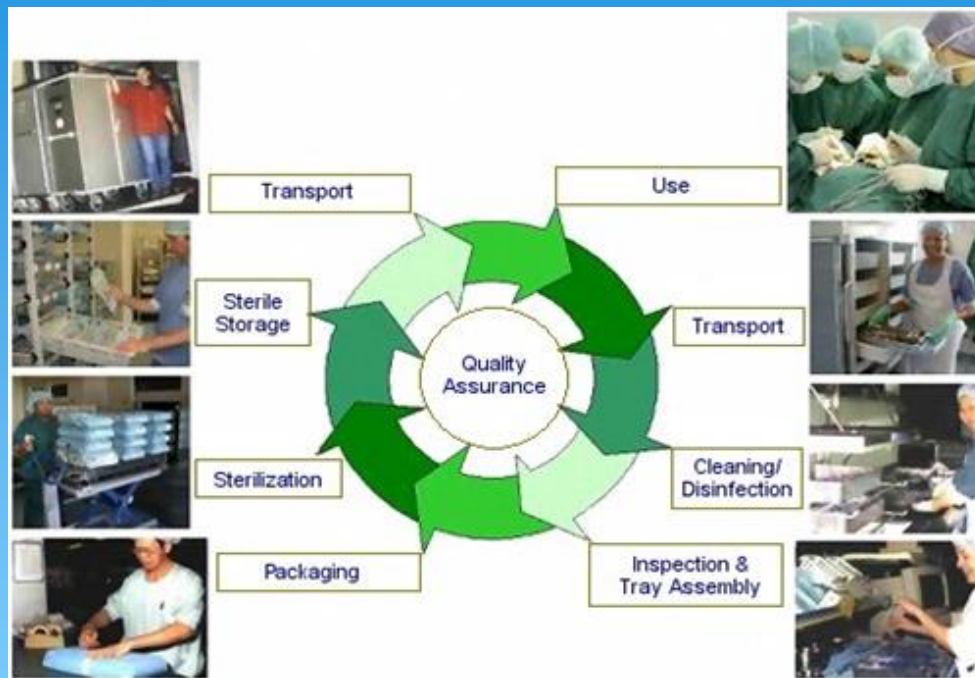
Definicija Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO):

„Kvalitet je skup karakteristika predmeta obrade, koji se odnose na njegovu sposobnost da zadovolji izražene i očekivane potrebe.“

Svaki korak u ciklusu obrade materijala je od ključnog značaja za osiguranje kvaliteta!

ULOGA STERILIZACIJE

Aktivnost, koja obavlja pripremu sterilnih instrumenata i svih ostalih materijala u skladu sa zahtevima ciklusa sterilnog snabdevanja.

SVRHA :

- Smanjiti mogućnost prenosa infekcije sterilisanim materijalom.
- Pripremiti sterilisane instrumente i druge materijale po jednakim, merljivim kriterijumima, na ekonomičan i blagovremeni način.
- Svakom pacijentu osigurati sterilisani materijal istog kvaliteta.
- Održavanje dugoročne korisnosti i funkcionalnosti instrumenata.

CILJ – SPREČITI PRENOS INFEKCIJE!

ZNAČAJ KVALITETA U PROCESIRANJU UPOTREBLJENOG MATERIJALA U STERILIZACIJI

Priprema sterilnog materijala mora da prati zahteve šest principa kvaliteta:

- pravovremenost,
 - uspešnost,
 - sigurnost,
 - efikasnost,
 - jednakost,
- fokusiranje na pacijenta.

ALATI ZA SISTEM OSIGURAVANJA KVALITETA U STERILIZACIJI

- **Zakonodavni i podzakonski akti** koji regulišu ljudsko zdravlje, rade na polju prevencije infekcija, nesreća na radu, zdravlja i zdravstvene zaštite, upravljanja tehničkom opremom, hemikalija...
- **Standardi** predstavljaju skup pravila o karakteristikama i karakteristikama procesa, proizvoda ili usluge.
- **Interna pravila**

UPRAVLJANJE PROCEDURAMA STERILIZACIJE

Garancija kvaliteta u sterilizaciji je kontinuirani, planirani i ciljani proces poboljšanja procesa u sterilnom ciklusu snabdevanja.

Priprema sterilnog materijala usmerena je:

- ka poboljšanju procesa pripreme materijala kroz sve korake obrade,
- blagovremenu isporuku korisnicima sterilnog materijala,
- racionalno planiranje i korišćenje tehničkih uređaja,
- da obezbedi sterilni materijal za upotrebu, odgovarajući kvalitet iz mikrobioloških i tehničkih aspekata.

Cilj

- * Priprema sterilnih medicinskih materijala jednakim, relevantnim kriterijumima, na isplativ i blagovremen način.
- * da obezbedi isti kvalitet obrađenog materijala svim pacijentima.
- * da bi sačuvali životno vreme i funkciju instrumenata.

OSIGURAVANJE SVIH OPERATIVNIH PROCEDURA

Svaki korak mora biti u skladu sa profesionalnim zahtevima.

PREVOZ (TRANSPORT) KONTAMINIRANOG MATERIJALA U JEDINICU ZA STERILIZACIJU

- * kvalifikovano osoblje,
- * određeni transportni put,
- * određeno vreme transporta,
- * određeno prevozno sredstvo,
- * pravilno pripremljen kontaminirani materijal,
- * dokumentacija.

ČIŠĆENJE I DEZINFEKCIJA

Prijem upotrebljenog materijala u prijemnom prostoru odeljenja za sterilizaciju.

- * Pregled dostavljenog materijala i dokumentovanje.

Ocena o početku izvođenja čišćenja i dezinfekcije!

- * Priprema za čišćenje i dezinfekciju (ručno ispiranje, nameštanje u korpe mašine za pranje).
- * Izbor pravog programa, kontrola mašine tokom rada, dokumentovanje.

OBAVEZNA UPOTREBA LIČNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA!

ČIŠĆENJE I DEZINFEKCIJA U MAŠINAMA ZA PRANJE

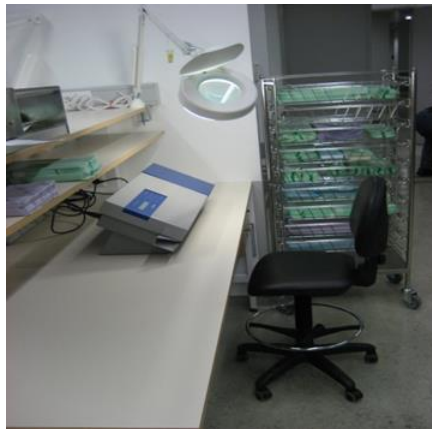
- * Standardna procedura za čišćenje i dezinfekciju.
- * Izbor programa prema materijalu.
- * Upozorenja za upotrebu termodezinfektora - odgovarajuća montaža materijala, koju stavljamo u termodezinfektore (lumene, osetljive instrumente...), sušenje.
- * Kontrola i praćenje termodinamičkih faktora (hemijski indikatori, testovi za ispitivanje ostataka proteina, elektronska kontrola kompozicije koja prikazuje parametre temperature i vremena, prikaz programa na papiru, nadzor nad kontrolnim panelom).
- * Čišćenje mašine za pranje (metalne ploče - provera roka trajanja, čišćenje unutrašnjosti komore, spoljašnjih površina, polica za deterdžent, uvek prema uputstvima proizvođača, dnevno, nedeljno).

Čišćenje ultrazvukom – uklanjanje tvrdokornih nečistoća, potpora čišćenju u termodezinfektoru.

INSPEKCIJA, ODRŽAVANJE INSTRUMENATA, SLAGANJE SETOVA:

- * U čistoj zoni - nakon čišćenja i dezinfekcije.
- * Radni prostor sa odgovarajućom opremom i dodatnom opremom.
- * Pregledamo površinu instrumenata,
 - montiranje instrumenata, podmazivanje instrumenata u skladu sa navodima proizvođača,
 - ispitivanje funkcije instrumenata,
 - beleške u dokumentaciji (oštećenje, nedostatak...).

PAKOVANJE

- * Obavlja se u čistoj zoni
- * Slaganje setova i obeležavanje
- * Upotreba indikatora (hemijski, biološki)
- * Izbor odgovarajućeg materijala za pakovanje prema veličini setova, odabranim procesom sterilizacije (para, plazma...)
- * Sortiranje setova za dalju obradu - sterilizacija.
- * Dokumentacija (vanredni događaji)

PRILIKOM IZBORA POSTUPKA STERILIZACIJE, MORAMO VODITI RAČUNA O SLEDEĆEM:

METOD STERILIZACIJE SE BIRA PREMA TIPU MATERIJALA (termolabilni, termostabilni),

- * uzimamo u obzir standarde proizvođača instrumenta,
- * zahtevi vezani za sastav materijala za sterilizaciju,
- * posebni zahtevi koji se odnose na neke od materijala,
- * upotreba ambalažnog materijala,
- * pravilno pakovanje,
- * ispravno skladištenje kompleta u komori za sterilizaciju,
- * zahtevi i izjave proizvođača sterilizatora.

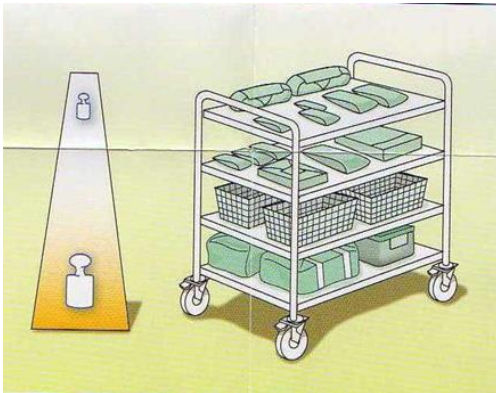
TOKOM IZVRŠENJA CIKLUSA STERILIZACIJE NADGLEDAMO RAD APARATA:

- * praćenje rada aparata,
- * praćenje i čitanje mernih instrumenata,
- * čitanje grafičkih zapisa,
- * čitanje i evaluaciju elektronskih podataka,
- * šta treba učiniti ako postoji odstupanje.

Nakon završetka procesa sređivanje i arhiviranje dokumentacije!

STERILIZACIJA – IZVOĐENJE STERILIZACIJSKOG POSTUPKA

- * Slaganje u komoru aparata - sterilizator.
- * Izbor odgovarajućeg programa sterilizacije.
- * Kontrola uređaja (sterilizator), kontrola programskog ciklusa, postupak u slučaju prekida.
- * Korišćenje različitih hemijskih indikatora za kontrolu opreme, kontrolu punjenja, kontrolu ekspozicije na setovima.
- * Zapisnik u dokumentaciji.

NADZOR I KONTROLA POSTUPAKA STERILIZACIJE

Nadzor i kontrola postupaka sterilizacije predstavlja skup programskih izazova i testova, koji se izvršavaju u skladu sa dokumentovanim protokolom u željenoj vremenskoj liniji.

Cilj kontrole je da dokaže da je određeni proces u potrebnim okolnostima ciklusa sterilnog snabdevanja siguran i ponovljiv.

Obuhvata: kontrolu opreme, kontrolu ekspozicije, kontrolu punjenja, kontrolu paketa, dokumentaciju.

MONITORING – KONTROLA STERILIZACIJSKIH POSTUPAKA

* MEHANIČKE I ELEKTRONSKE MERE,

- * Bowie & Dick test (parni sterilizator),
- * hemijski indikatori i integratori,
- * biološka kontrola,
- * validacija.

KONTROLA STERILIZACIJSKIH POSTUPAKA JE PROGRAMIRANA SERIJA IZAZOVA I TESTOVA, KOJE PONAVLJAMO U ODREĐENIM INTERVALIMA:

- * dnevno
- * nedeljno
- * mesečno
- * godišnje

.... u skladu sa dokumentovanim protokolom, koji dokazuje da je proces siguran i ponovljiv.

SKLADIŠTENJE STERILNIH SETOVA:

- * U prostoru za čuvanje sterilisanih setova (čista zona).
- * Čitanje rezultata hemijskih i bioloških pokazatelja.
- * Garantovani uslovi zaštite od kontaminacije sterilisanih setova.
- * Zabranjeno kretanje, kontrola setova u skladištu, kontrola datuma važnosti.
- * Potrebno je voditi računa da se krećete u područjima gde postoje posebni zahtevi za higijenom.
- * Priprema za isporuku i dostavu.
- * Vođenje dokumentacije.

**Ako se nepravilno rukuje sterilnim materijalom,
postoji rizik da pre isteka roka trajanja bude nesterilan!**

PRIPREME ZA TRANSPORT

- * Sterilisani materijal stavimo u odgovarajuću transportnu ambalažu.
- * Moramo da sačuvamo sterilisani materijal od kontaminacije ili oštećenja.
- * Dodamo otpremnicu.
- * Označimo odeljenje primaoca.
- * Paketi se stavljaju na kolica koja je na stalnom mestu.
- * u operacioni blok sterilisani materijal isporučuje se transportnim liftom.

ZAKLJUČAK

- * Svaki korak u pripremi sterilnog materijala je važan za bezbednu upotrebu sterilisanih proizvoda.
- * Greške u praksi sterilizacije mogu biti uzrok velikog broja bolničkih infekcija.
- * Svaka greška u postupku reprocesiranja materijala na prvom mestu ugrožava pacijenta, zaposlene i finansijsku stabilnost institucije.
- * Glavna parola za posao je da spremimo sterilisani materijal za sledećeg pacijenta, a ne za sledeću medicinsku intervenciju!
- * Samo dobri i sposobni (obrazovani) radnici mogu garantovati visok kvalitet proizvoda koji izlaze iz sterilizacije.

HVALA NA PAŽNJI!

Vaša
jasmina.tekic@stomf.bg.ac.rs